

ĐẠO LÀM CON

Biên soạn: Lý Dục Tú - Giả Tồn Nhân
Chuyển ngữ: Nhóm Tinh Nghiệp

Đạo làm con

Hiếu & Đạo 4

NHÀ XUẤT BẢN PHƯƠNG ĐÔNG

Mục lục

Lời giới thiệu.....	5
Phần 1: CHÁNH VĂN.....	9
Phần 2: GIẢI THÍCH.....	24
Phần tựa.....	25
Chương 1: Con hiếu thảo.....	27
Chương 2: Anh em thuận.....	36
Chương 3: Sống cẩn thận.....	43
Chương 4: Sống uy tín.....	52
Chương 5: Thương mọi người.....	60
Chương 6: Kết bạn tốt.....	70
Chương 7: Học tập thêm.....	72

Lời giới thiệu

“Đạo làm con” (Hán Việt: Đệ tử quy) tên gốc là “Huấn môn văn”, do một vị tú tài tên Lý Dục Tú ở vào thời vua Khang Hy triều nhà Thanh bên Trung Quốc biên soạn thành. Nội dung của “Đạo làm con” được diễn giải theo câu số 6 chương Học Nhi của Luận Ngữ: “Học trò, trên thì hiếu thảo cha mẹ, dưới hòa thuận anh em, cẩn thận và uy tín trong cuộc sống, yêu thương mọi người, kết giao bạn bè tốt, có thêm thời gian và sức lực thì nên học tập thêm”. “Đạo làm con” được soạn theo thể mỗi câu 3 chữ, 2 câu hợp thành một âm vận. Toàn tác phẩm chia thành 7 chương, trình bày cụ thể lễ nghĩa và quy tắc về hành vi ứng xử cần có của một người con lúc ở nhà, khi ra ngoài, lúc quan hệ giao tiếp đối xử với người khác và khi tìm tòi học hỏi, đặc biệt nhấn mạnh giáo dục trong gia đình và giáo dục ngoài xã hội.

Về sau, cũng dưới triều nhà Thanh, Giả Tôn Nhân biên tập lại và đổi tên là “Đệ tử quy” (tạm dịch: Đạo làm con). Đây là quyển sách quý dùng để giáo dục và bồi dưỡng trẻ

em những đức tính tốt đẹp, lòng chân thành trong việc đối xử với mọi người và trong công việc [học tập], dạy các em làm tròn nghĩa vụ và bổn phận của một người con, đồng thời khuyến cáo các em tránh xa những tư tưởng, hành vi xấu xa sai trái, góp phần xây dựng một nền nếp gia đình tốt trong xã hội.

Nhận thấy giá trị thiết thực của tác phẩm, chúng tôi mạo muội chuyển ngữ sang tiếng Việt nhằm giúp cho các bậc phụ huynh có thêm tài liệu để hướng dẫn, dạy dỗ, bồi dưỡng các em trong cuộc sống gia đình và xã hội. Nội dung chuyển ngữ và hình ảnh sử dụng trong tập sách nhỏ này được dựa theo bản Đồ tử quy bằng tranh. Tập sách được chia thành hai phần chính:

Phần 1: Chánh văn. Đây là phần tổng hợp những điều hay lẽ phải cần phải học tập và rèn luyện. Phần này nên học thuộc lòng để ghi nhớ những lời dạy bảo mà cố gắng thực hiện.

Phần 2: Giải thích. Đây là phần giải thích chánh văn, giúp các em hiểu rõ hơn về những điều được đề cập trong

chánh văn. Khi đã thuộc lòng chánh văn, các em sẽ hiểu sâu sắc và thực hành có hiệu quả hơn.

Trong tập sách nhỏ này chúng tôi có sử dụng phần giải thích thêm để làm rõ ý nghĩa của câu văn hoặc từ ngữ. Phần giải thích này được đặt trong dấu móc vuông [].

Trong quá trình chuyển ngữ, do trình độ kiến thức còn nhiều hạn chế, có thể không tránh được những thiếu sót, kính mong Quý phụ huynh và Quý độc giả hoan hỷ góp ý để lần tái bản được hoàn chỉnh hơn. Mọi thư từ góp ý vui lòng gửi về hộp thư: tinhnghiep@hotmail.com

Chân thành cảm ơn!

Nhóm Tịnh Nghiệp kính ghi.

PHẦN 1

CHÁNH VĂN

PHẦN TỰA

**Đạo làm con, thánh nhân dạy
Trước hiếu thuận, sau cần tín
Thương mọi người, kết bạn tốt
Lại nỗ lực, học tập thêm.**

CON HIẾU THẢO

**Cha mẹ gọi, trả lời ngay
Cha mẹ sai, không biếng trễ.**

**Cha mẹ dạy, nghe theo làm
Cha mẹ trách, vui nhận lỗi.**

**Đông ủ ấm, hạ quạt mát
Sáng thăm hỏi, tối báo an.**

**Đi phải thưa, về phải trình
Sống, làm việc, theo nguyên tắc.**

**Việc dù nhỏ, chớ tự làm
Tự tiện làm, lỗi đạo con.**

**Vật dù nhỏ, không tự lấy
Nếu tự lấy, cha mẹ buồn.**

**Cha mẹ thích, tận lực làm
Cha mẹ chê, mau trừ bỏ.**

**Thân đau bệnh, cha mẹ lo
Đạo đức kém, cha mẹ thẹn.**

**Cha mẹ thương, dễ hiếu thuận
Cha mẹ ghét, hiếu vẫn tròn.**

**Cha mẹ lỗi, khuyên sửa đổi
Mặt tươi vui, lời êm dịu.**

**Khuyên không được, vẫn tìm cách
Đến phải khóc, đánh không than.**

**Cha mẹ bệnh, nếm thuốc trước
Ngày đêm chăm, không rời khỏi.**

**Tang ba năm, ơn thường nhớ
Sống tiết độ, rượu thịt không.**

**Tang theo lễ, cúng chí thành
Đôi người mất, như lúc còn.**

ANH EM THUẬN

**Anh thương em, em kính anh
Anh em hòa, hiếu thảo sanh.**

**Tiền xem nhẹ, không sanh oán
Lời nhịn nhường, oán tự tan.**

**Lúc uống ăn, đi hoặc ngồi
Người lớn trước, người nhỏ sau.**

**Người lớn gọi, giúp gọi mau
Không người nào, mình giúp trước.**

**Gọi người lớn, không gọi tên
Với người lớn, chớ khoe tài.**

**Gặp người lớn, nhanh đến chào
Người chưa hỏi, kính đứng sau.**

**Nên xuống ngựa, phải xuống xe
Hỏi chào xong, trăm bước tiến.**

**Người lớn đứng, trẻ chớ ngồi
Đợi người ngồi, bảo ngồi theo.**

**Với người lớn, nói vừa nghe
Nói quá nhỏ, không nên nghe.**

**Tiến phải nhanh, lùi phải chậm
Hỏi mới nói, chớ láo liên.**

**Kính chú bác, giống mẹ cha
Anh chị họ, tựa ruột rà.**

SÔNG CẦN THẬN

**Nên dậy sớm, chớ thức khuya
Kẻ già rồi, ngồi tiếc nuôi.**

**Sáng rửa mặt, lại đánh răng
Vệ sinh xong, tay rửa sạch.**

**Mũ đội ngay, áo gài kỹ
Mang giày vớ, buộc chặt dây.**

**Mũ và áo, để đúng nơi
Không vút bậy, kéo bản dơ.**

**Quần áo sạch, chớ xa hoa
Hợp bản thân, tùy hoàn cảnh.**